

به نام خداوند بخشنده مهربان

چهل حدیث در ارتباط با آداب معاشرت

- ۱- امام علی (ع): با مردم آنگونه معاشرت کنید که اگر مرید بر شما بگریند و اگر درمیانشان زندگی کردید، به شما گرایش پیدا کنند.¹
- ۲- امام صادق (ع): هر کس تورا احترام کرد، تو نیز او را احترام کن و هر کس به تو بی احترامی کرد از او دوری کن.²
- ۳- امام علی (ع): نفست را میزانی بین خودت و دیگران قراریده؛ آنچه را که برای خود دوست داری برای دیگران هم دوست بدار و آنچه را که برای خود اکراه داری، برای دیگران هم اکراه بدار؛ همانگونه که دوست نداری به تو ظلم شود، تو نیز ظلم نکن و با دیگران به نیکی رفتار کن؛ همانگونه که دوست داری با تو به نیکی رفتار شود و زشت بدار برای نفست آنچه که برای دیگران زشت می داری.³
- ۴- امام صادق (ع): با مردم آنچنان همنشینی کن که دوست داری با تو همنشینی کنند.⁴
- ۵- امام علی (ع): برای برادرت خون و مال را بخشش کن و برای دشمنت عدل و انصاف را و برای عامه مردم خوشرویی و احسانت را.⁵
- ۶- امام صادق (ع): برای منافق زیانت را نرم کن و برای مؤمن محبت را خالص کن و واگر با فردی یهودی همنشین شدی به نیکی با او همنشینی کن.⁶
- ۷- امام صادق (ع): از ما نیست هر کس که مصاحبتش را با کسی که باوی همنشینی می کند و مدارایش را با کسی که با وی مدارا می کند و دوستیش را با کسی که با وی دوستی می کند و معاشرتش را با کسی که با وی معاشرت می کند، نیکو نگرداند.⁷
- ۸- امام صادق (ع): به نیکویی با مردم معاشرت کردن، ثلث عقل است.⁸

۱- میزان الحکمة/ج ۳/ص ۱۹۷۶
۲- بحار الانوار/ج ۴۲/ص ۲۴۷
۳- بحار الانوار/ج ۷۷/ص ۲۰۳
۴- میزان الحکمة/ج ۳/ص ۱۹۷۸
۵- بحار الانوار/ج ۷۸/ص ۵۰
۶- میزان الحکمة/ج ۳/ص ۱۹۷۹
۷- میزان الحکمة/ج ۳/ص ۱۹۷۹
۸- تحف العقول/ص ۳۶۶

تفسیر نفاق

۹- امام علی (ع): با برادرانت به نیکی رفتار کن و از گناهانشان چشم پوشی کن.⁹

۱۰- امام علی (ع): با سلطان با احتیاط برخورد کن و با دوست با تواضع و گشاده رویی و با دشمن آنچنان که حجت بر او تمام شود.¹⁰

۱۱- امام علی (ع): با دوستی کردن، محبت زیاد می شود.¹¹

۱۲- امام علی (ع): با حسن معاشرت، دوستی تداوم می یابد.¹²

۱۳- امام علی (ع): با حسن معاشرت، پیوستگی بین مردم زیاد می شود.¹³

۱۴- پیامبر اکرم (ص): مدارا با هیچ چیز همراه نشد، جز اینکه آن را آراست و از هیچ چیز برداشته نشد، مگر اینکه آن را زشت ساخت.¹⁴

۱۵- امام صادق (ع): هر کس در کارهای خود ملایمت داشته باشد، به آنچه از مردم بخواهد، دست می یابد.¹⁵

۱۶- پیامبر اکرم (ص): خردمندترین انسانها مداراترین آنها با مردم است.¹⁶

۱۷- پیامبر اکرم (ص): همانا در مدارا فزونی و برکت است و کسی که از مدارا محروم باشد، از خیر محروم می شود.¹⁷

۱۸- امام سجاد (ع): آخرین سفارشی که حضرت خضر (ع) به حضرت موسی (ع) کرد این بود که هیچ کس در دنیا با کسی نرمی نکند مگر آنکه خداوند عزوجل در روز قیامت با او نرمی کند.¹⁸

۱۹- امام علی (ع): خویشاوندان خود را گرمی بدار، چرا که آنها بال تو هستند که توسط آنها پرواز می کنی و ریشه توهستند که به آنها برمی گردی و دست توهستند که بواسطه آنها دفاع می کنی.¹⁹

۹- میزان الحکمة/ج ۳/ص ۱۹۷۹

۱۰- همان

۱۱- غرر الحکم/ج ۳/ص ۱۳۴۵

۱۲- میزان الحکمة/ج ۳/ص ۱۹۸۰

۱۳- همان

۱۴- کافی/ج ۲/ص ۱۱۹

۱۵- همان/ص ۱۲۰

۱۶- امالی صدوق/ج ۲۸/ص ۴

۱۷- کافی/ج ۲/ص ۱۱۹

۱۸- بحار الانوار/ج ۷۳/ص ۳۸۶

۱۹- بحار الانوار/ج ۷۴/ص ۱۰۵

تفسیر نازک

۲۰- امام صادق (ع): صله رحم، حساب روز قیامت را آسان می کند.²⁰

۲۱- پیامبر اکرم (ص): در دنیا صله رحم کنید، اگر چه فقط با سلام باشد.²¹

۲۲- پیامبر اکرم (ص): هرکس پیرمردی را بخاطر پیری او گرامی بدارد، خداوند او را از سختی و هراس روز قیامت در امان خواهد داشت.²²

۲۳- پیامبر اکرم (ص): صله رحم موجب ازدیاد مال و محبوبیت در میان خویشاوندان و تأخیر در مرگ می شود.²³

۲۴- امام صادق (ع): با همسایه ات خوش رفتاری کن تا مسلمان باشی.²⁴

۲۵- امام صادق (ع): بر شما باد به خوشرفتاری با همسایه چون خداوند عزوجل به آن امر فرموده است.²⁵

۲۶- امام رضا (ع): انسان بخشنده از غذای مردم می خورد تا مردم از غذای او بخورند و انسان بخیل از غذای مردم نمی خورد تا مردم از غذای او نخورند.²⁶

۲۷- پیامبر اکرم (ص): مردی از ایشان پرسید عملی به من بیاموزید که فاصله ای بین این عمل و بهشت نباشد. فرمودند: خشم نگیر و از مردم چیزی نخواه و از آنها راضی باش همانگونه که از خودت راضی هستی.²⁷

۲۸- پیامبر اکرم (ص): یکی از حقوق میهمان آن است که هنگام خروج او از منزلت وی را تا درب خانه همراهی کنی.²⁸

۲۹- پیامبر اکرم (ص): دانا ترین مردم کسی است که با مردم بیشتر مدارا کند و خوارترین مردم کسی است که به مردم اهانت کند.²⁹

۳۰- امام صادق (ع): هرکس برای خدا از برادرش دیدار کند، خداوند عزوجل می فرماید: مرا دیدار کرده ای و ثواب تو بر من است

و به ثوابی جز بهشت برای تو راضی نمی شوم.³⁰

۲۰- بحار الانوار / ج ۷۴ / ص ۱۰۲

۲۱- همان / ص ۱۰۴

۲۲- بحار الانوار / ج ۷۵ / ص ۱۳۷

۲۳- بحار الانوار / ج ۷۴ / ص ۱۰۲

۲۴- بحار الانوار / ج ۷۴ / ص ۱۵۸

۲۵- همان / ص ۱۵۰

۲۶- تحف العقول / ص ۴۷۰

۲۷- بحار الانوار / ج ۷۵ / ص ۲۸

۲۸- عیون اخبار الرضا / ج ۲ / ص ۷۰

۲۹- بحار الانوار / ج ۷۵ / ص ۵۲

نفس نازک

۳۱- پیامبر اکرم (ص): خداوند بعضی از برادران شما را زیر دست شما قرار داده است و هرکس برادر و همنوعش را زیر دست دارد باید از آنچه خود می خورد به او بخوراند و از آنچه می پوشد به اوهم بپوشاند و هیچ وقت کاری که خارج از قدرت اوست به او نسپارد و اگر کار دشواری را به او سپرد او را کمک کند.³¹

۳۲- امام رضا (ع): به دیدن یکدیگر بروید تا دوستی هایتان بیشتر شود و دست یکدیگر را بغشارید و به هم خشم نگیرید.³²

۳۳- امام علی (ع): اگر مردم صله رحم و نیکی به بستگان را قطع نمایند، ثروت و دارایی آنها به دست افراد شرور و ستمکار می افتد.³³

۳۴- امام علی (ع): چهار چیز است که به هرکس داده شود، خیر دنیا و آخرت به او داده شده است: راستگویی، ادا ی امانت، حلال خوری و خوش اخلاقی.³⁴

۳۵- امام رضا (ع): از ما نیست کسی که همسایه اش از شر او در امان نباشد.³⁵

۳۶- امام علی (ع): اخلاق خود را نیکو گردانید و با همسایگان خود مهربان باشید و زنان خود را گرامی بدارید تا بی حساب وارد بهشت شوید.³⁶

۳۷- امام صادق (ع): معنای خوش اخلاقی آن است که نرمخو و مهربان باشی، گفتارت پاکیزه و مؤدبانه باشد و با برادرت با خوش رویی

برخورد کنی.³⁷

۳۸- امام علی (ع): شریفترین اخلاق، تواضع، بردباری و نرمخویی است.³⁸

۳۹- امام علی (ع): خوشرویی کمند دوستی است.³⁹

۳۰- اصول کافی / ج ۳ / ص ۲۵۵

۳۱- بحار الانوار / ج ۷۴ / ص ۱۴۱

۳۲- همان / ج ۷۸ / ص ۳۴۷

۳۳- همان / ج ۷۴ / ص ۱۳۸

۳۴- غرر الحکم / ج ۲ / ص ۱۵۱

۳۵- بحار الانوار / ج ۷۴ / ص ۱۵۱

۳۶- التوحید / ص ۱۲۷

۳۷- غرر الحکم / ج ۲ / ص ۴۵۱

۳۸- همان / ص ۴۴۲

تقیه نرفا

۴۰- امام علی (ع): گنجهای روزی در وسعت اخلاق نهفته است.⁴⁰